

Motormännen

MOTORMÄNNENS FÖRSÄKRINGSFÖRMEDLING AB

BOX 23

844 21 HAMMARSTRAND

Försäkringsvillkor M Försäkring Fritidshus 15 04 01

**Försäkringsgivare: Gjensidige Forsikring ASA Norge, svensk filial.
Box 3031, 103 61 Stockholm.**

Innehållsförteckning

1	Allmänna försäkringsvillkor	5
1a	Försäkringsbrevet	5
1b	Upplyningsplikt	5
1c	Allmänna aktsamhetskrav	5
1d	Uppsåt och grov vårdslöshet	6
1e	Gemensamma begränsningar	6
1f	Återkrav	6
1g	Dubbelförsäkring	6
1h	Preskription	6
1i	Lagstiftning	6
2	För vem och vilken egendom försäkringen gäller	6
2a	För vilken egendom försäkringen gäller	6
2b	Omfattning	7
2c	Självrisker	7
2d	Undantagen egendom	7
2e	Definitioner	8
3	Egendomsskydd	8
3.1	Brand, blix, explosion med mera	8
3.1a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	8
3.1b	Säkerhetsföreskrifter	8
3.2	Stöld och skadegörelse	8
3.2a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	8
3.3	Läckage	9
3.3a	Egendomsskyddet gäller inte för	9
3.3b	Säkerhetsföreskrifter	9
3.3c	Särskilda självrisker vid läckageskada	9
3.3d	Stöld och skadegörelse i bostad	10
3.3e	Egendomsskyddet gäller inte för	10
3.3f	Säkerhetsföreskrifter	10
3.4	Naturskada (storm, hagel, snötryck)	10
3.4a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	11
3.4b	Säkerhetsföreskrifter	11
3.5	Naturskada (markrörelser, jordskalv, översvämning)	11
3.5a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	11
3.5b	Särskilda självrisker	11
3.6	Skada på hushållsmaskiner och installation	11
3.6a	Egendomsskyddet gäller inte för	12
3.6b	Säkerhetsföreskrifter	12
3.6c	Särskild självrisk	12
3.7	Skada på glasruta	12
3.7a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	12
3.8	Skada på byggnad under uppförande	12
3.9	Hysesbortfall	13
3.10	Övriga skadehändelser	13
3.10a	Egendomsskyddet gäller inte för skada	13
4	Ansvarsskydd	14
4a	Ansvarsskyddet gäller inte för skada	14

4b	Högsta ersättningsbelopp	14
5	Rättsskydd	14
5.1a	Vad försäkringen gäller	14
5.1b	Rättsskyddet gäller inte för tvist	14
5.2	När rättsskyddet gäller	15
5.2a	Om du inte har haft försäkring i två år	15
5.2b	Om din försäkring har upphört	15
5.2c	Ombud	15
5.3	Kostnader som ersätts	15
5.3a	Kostnader som inte ersätts är	16
5.4	Särskild självrisk	16
6	Anticimex skadedjursförsäkring	16
6.1a	Vem gäller försäkringen för	16
6.1b	Var gäller försäkringen	16
6.1c	När försäkringen gäller	16
6.1d	Försäkringens omfattning	16
6.2	Inspektion och försäkring	16
6.3	Sanering av skadedjur	16
6.4	Skada orsakad av träskadeinsekter	17
6.5	Skada genom sent upptäckt dödsfall	17
6.6	Skada orsakad av Äkta hussvamp	18
6.7	Gemensamma ersättningsregler	19
6.8	Försäkringstagarens åtaganden	19
6.9	Säkerhetsföreskrifter	19
7	Tilläggsförsäkring Småbåt	19
7.1	Försäkringen gäller för	19
7.2	Försäkringen gäller inte för skada	19
7.3	Säkerhetsföreskrifter	20
7.4	Särskild självrisk	20
7.5	Värderingsregler – Småbåt	20
8	Allmänna värderingsregler	20
8.1a	Definition – Fullvärde respektive Försäkringsbelopp	20
8.1b	Återställande	20
8.1c	Definition – Byggnadsdel	20
8.1d	Definition – Marknadsvärde	21
8.2	Värderingsregler – Byggnad	21
8.2a	När byggnaden återställs inom 2 år	21
8.2b	När byggnaden inte återställs inom 2 år	21
8.2c	Värderingsregler som alltid gäller	21
8.2d	Åldersavdrag för byggnadsdel	22
8.3	Tabell – Ålderavdrag för byggnadsdel	22
8.4	Värderingsregler – Tomtmark	23
8.4a	När tomtmarken ska återställas	23
8.4b	När tomtmark inte ska återställas	23
8.5	Ersättningsregler	23
8.6	Värderings- och ersättningsregler lös egendom	24
8.6a	Cyklar, apparater för bild- och ljudåtergivning, glasögon, hushållsmaskiner m.m.	24
8.6b	Smycken, föremål helt eller delvis av ädelmetall, äkta pärlor och ädelstenar	25
8.6c	Övrig egendom	25

9	Allmänna bestämmelser	25
10	Om du är missnöjd med skaderegleringen	31
11	Ångerrätt	32

1 Allmänna försäkringsvillkor

1a Försäkringsbrevet

I försäkringsbrevet framgår vad som är försäkrat, vilken omfattning försäkringsskyddet har och vilka självrisker som gäller. Försäkringsbrevet och detta villkor anger tillsammans våra åtaganden.

Det framgår även under vilken tid avtalet gäller och vad din premie är.

Vid förfallodag förnyas försäkringen automatiskt för ytterligare ett år om inte uppsägning skett.

1b Upplysningsplikt

Du är skyldig kontrollera att uppgifterna i försäkringsbrevet är korrekta och meddela M Försäkring om något är fel eller ändras under försäkringstiden. Annars riskerar du att din ersättning begränsas.

1c Allmänt aktsamhetskrav

För att få full ersättning för en skada måste aktsamhetskrav följas. Dessa återfinns under respektive skadehändelse i villkoren under rubriken Aktsamhetskrav. Därutöver gäller som ett generellt aktsamhetskrav att du måste hantera egendomen på ett sätt som minimerar risken för skada eller förlust.

Aktsamhetskravet innebär vidare att du måste följa bestämmelser i lag, annan författning eller meddelande av myndighet som är till för att förhindra eller begränsa skada. Du måste även följa av tillverkare, transportör, leverantör eller installatör lämnade anvisningar eller föreskrifter.

Med dig jämföras

- Den som har handlat med ditt samtycke
- Den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

Följer du inte aktsamhetskraven eller följt andra tillämpliga regler kan ersättningen minska eller helt utebli.

Som allmänna aktsamhetskrav gäller att du ska

- Följa de föreskrifter som finns i lag eller som meddelas av offentlig myndighet
- Följa bruksanvisningar och föreskrifter meddelade av producent eller leverantör av produkt
- Ta hand om din egendom med normal aktsamhet och omsorg så att skada så långt möjligt förhindras
- Vara särskilt aktsam med värdefull egendom och anpassa ditt handlande till platsen där du befinner dig och vilka möjligheter du har att upptäcka och förhindra stöld
- Följa föreskrift om brandskydd som finns i lag eller som meddelas av myndighet
- Se till att tillverkares, leverantörs eller installatörs anvisningar för installationer, skötsel och underhåll följs
- Se till att installationer och montering är fackmannamässigt utförd och att tillverkarens anvisningar för montering, skötsel och underhåll följs.

Byta lås, om du har anledning att misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln dit försäkrad egendom förvaras.

1d Uppsåt och grov vårdslöshet

Om du med uppsåt orsakat ett försäkringsfall får du ingen ersättning.

Om du genom grov vårdslöshet orsakar ett försäkringsfall kan ersättningen till dig utebli eller minskas med hänsyn till omständigheterna.

1e Gemensamma begränsningar

Försäkringen gäller inte skada som har samband med krig eller krigsliknande händelser, terrorhandlingar, atomkärnprocesser, dammgenombrott eller som kan uppstå på grund av Force majeure.

Försäkringen gäller inte heller för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande eller om skadan kan ersättas från annan försäkring.

1f Återkrav

När försäkringsgivaren betalat ut ersättning övertar försäkringsgivaren din rätt till återkrav från den som är ansvarig för skadehändelsen.

1g Dubbelförsäkring

Har samma intresse försäkrats mot samma fara i flera bolag, är varje bolag ansvarigt som om det bolaget ensamt beviljat försäkring. Du har aldrig rätt till högre ersättning från bolagen gemensamt än vad som svarar mot den skada du lidit.

1h Preskription

Försäkringsgivaren ersätter inte skada som du anmäler senare än tre år från det du fick kännedom om din rätt att kräva ersättning. Försäkringsgivaren ersätter inte heller skada som anmäls senare än tio år efter skadetillfället.

Om du anmäler en skada i rätt tid har du alltid sex månader på dig att väcka talan vid domstol sedan försäkringsgivaren tagit ställning i ersättningsfrågan.

1i Lagstiftning

Försäkringsavtalslagen (FAL) och övrig svensk lagstiftning tillämpas för detta avtal.

2 För vem och vilken egendom försäkringen gäller

Försäkringen gäller för dig som ägare eller innehavare av den fastighet som anges i försäkringsbrevet. Den gäller också för annan som ägare eller innehavare av den försäkrade fastigheten samt för det lösöre du delar med de familjemedlemmar som har samma folkbokföringsadress som du.

När vi i fortsättningen skriver du menar vi samtliga som försäkringen gäller för.

2a För vilken egendom försäkringen gäller

- Byggnader som anges i försäkringsbeskedet och vad som enligt lag är tillbehör till dessa

- Ledningar, kulvert och andra installationer fram till förbindelsepunkt till kommunal eller samägd anläggning som du äger och som är avsedd för angivna byggnader
- Fast monterad radioantenn, TV-antenn och parabol
- Simbassäng, inklusive ledningar och maskinell utrustning, som särskilt anges i försäkringsbrevet
- Bränsle på tomten för uppvärmning av försäkrade byggnader
- Tomtmark med växtlighet, staket, mur, flaggstänger och brygga i anslutning till det bostadshus som anges i försäkringsbeskedet. Vid jordbruksfastighet är tomtmark det område som enligt fastighetstaxeringen är avsatt som tomtmark kring bostadshus.

Högsta ersättningsbelopp för tomtmark är 100 000 kronor. Observera att tomtmark inte omfattas av samtliga skadehändelser (till exempel storm).

För försäkrad byggnad anges i försäkringsbrevet antingen fullvärde eller ett försäkringsbelopp. Vid fullvärde gäller ingen beloppsbegränsning för återställande av skadad byggnad, se dock avsnitt 8.

Försäkrat är lös egendom som du äger, hyr eller lånar och som uteslutande används för privat bruk när det förvaras i fritidshuset. I bostaden är ditt lösöre försäkrat till högst det ersättningsbelopp du valt när det förvaras i fritidshuset, beloppet framgår av ditt försäkringsbrev.

2b **Omfattning**

Den omfattning försäkringen gäller för framgår av försäkringsbrevet.

Högsta ersättningsbelopp för Lösöre är

- Cykel 10 000 kr
- Trädgårdsredskap 20 000 kronor
- Trädgårdsmöbler 10 000 kronor
- Livsmedel 7 000 kronor
- Barnvagn 10 000 kronor
- Stöldbegärlig egendom ersätts med högst 50 000 kronor.

Utanför bostaden är högsta ersättningsbelopp 40 000 kronor, dock ersätts inte stöldbegärlig egendom utanför bostaden.

2c **Självrisker**

Självriskan är din del av skadekostnaden. Grundsälvriskan framgår av ditt försäkringsbrev och eventuella avvikelser anges under respektive skadehändelse, du ska dock alltid stå för den grundsjälvrisk du valt.

Du behöver bara betala en självrisk, den högsta, per skadetillfälle även om flera försäkringar hos oss behöver utnyttjas.

2d **Undantagen egendom**

Försäkringen gäller inte pengar, frimärken, samlingar, värdehandlingar, motordrivet fordon, hus- eller släpvagn, vatten- eller luftfarkost, inte heller ersätts utrustning till sådana. Undantaget är även information på datamedia (det vill säga allt lagrat på hårddisk, CD, DVD, diskett, USB-minne eller liknande)

Vi lämnar inte någon ersättning för lös egendom du enligt lag inte har rätt att inneha eller använda.

2e Definitioner

Med stöldbegärlig egendom menas

- Föremål helt eller delvis av ädelmetall, äkta pärlor, ädelstenar
- Antikviteter, konstverk och äkta mattor
- Fickur, kikare och armbandsur
- Pälsar och pälsverk
- Elektronisk utrustning för text-, bild- och ljudåtergivning (till exempel mobiltelefoner, kameror, projektorer, datorer, GPS-utrustning, musikinstrument, skivspelare, CD-spelare, förstärkare, högtalaranläggningar, radio-, TV- och videoapparater inklusive tillbehör till dessa
- Vapen med tillbehör och ammunition
- Vin, sprit och tobak
- Kontanter, frimärken och samlingar samt
- Värdehandlingar

Med värdehandling menas en handling som har ett ekonomiskt värde, till exempel aktier, obligationer, löpande skuldebrev, lottsedlar och vinstbongar samt mynt, sedlar, checkar, biljetter, kuponger, presentkort, bankböcker, konto-/kreditkort samt frimärken och mynt med samlarvärde

Med antikviteter menas föremål som har ett förhöjt marknadsvärde på grund av sin art och ålder, i regel minst 100 år. Med äkta mattor menas handknutna och handvävda mattor.

3 Egendomsskydd

3.1 Brand, blix, explosion med mera

Brandförsäkringen gäller för skada genom

- Brand, blixtnedslag eller explosion
- Kortslutning, överslag eller överspänning på hushållsmaskin eller annan elektrisk apparat
- Sotutströmning från eldstad, om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning
- Frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd uppvärmning av plast

3.1a Brandförsäkringen gäller inte för skada

- Vid sprängningsarbete
- Av sot från öppen spis, levande ljus eller marschaller
- Som består i enbart glöd- eller svedskada

3.1b Säkerhetsföreskrifter

Du ska handskas med levande ljus och eld på sådant sätt att risk för brand minimeras.

3.2 Stöld och skadegörelse

Egendomsskyddet gäller för stöld av fast monterat byggnadstillbehör och skadegörelse på byggnad och tomtmark.

3.2a Egendomsskyddet gäller inte för skada

- På växthus och drivbänk
- Orsakad av person som bebor eller lovligt beträder fastigheten.

3.3 Läckage

Egendomsskyddet gäller om egendomen skadas av vatten, olja, annan vätska eller ånga som oberäknat strömmar ut från

- Ledningssystem för vatten, värme eller avlopp
- Anordning ansluten till ovan angivna system (till exempel tvättställ, diskmaskin, tvättmaskin, värmepanna eller oljetank)
- Invändigt stuprör som uppfyller de krav som ställs på avloppsledning för spillvatten
- Badrum, duschrum, tvättstuga eller annat utrymme som har golvavlopp och som utförts och försetts med vattentätt skikt. Hela utrymmet ska vara utfört enligt vid tiden för uppförandet eller reparationen gällande byggnorm/branschregler
- Kyl eller frys vid strömavbrott eller fel på anläggningen
- Akvarium eller vattensäng
- Vätskefylld elradiator.
- Brandsläckare

Vid sådan läckageskada på byggnaden som kan ersättas omfattas även kostnaderna för att lokalisera och frilägga läckagestället inom byggnaden för att möjliggöra reparation. Detsamma gäller kostnaderna för att återställa det frilagda läckagestället.

Med tätskikt (vattentätt skikt) menas det skikt som är avsett att vara tätt mot vatten. Med ytskikt menas det yttre skikt som består av till exempel målning, tapeter, kakel, klinker eller någon annan typ av tak-, vägg- eller golvbeklädnader.

3.3a Egendomsskyddet gäller inte för

- Skada på den anordning som läckt
- Skada på det ytskikt inklusive tätskikt genom vilket läckaget uppstått
- Den vätska som runnit ut
- Skada på byggnad genom röta, svamp, rost, frätning, eller annan långtidspåverkan om det inte framgår av omständigheterna att skadan uppkommit på grund av utströmning som skett under den tid försäkringen gällt
- Skada genom utströmning från rökkanal, ventilationskanal, dräneringssystem, dagvattensystem, stuprör, tak eller takränna
- Skada genom utströmning från installation som inte provats och godkänts i vedertagen ordning
- Skada genom att vatten vid regn, snösmältning eller högvatten kommit ut ur avloppsbrunn eller avloppsledning, se dock avsnitt 3.5

3.3b Säkerhetsföreskrifter

För att undvika läckageskada genom vattentätt skikt, infästningar och anslutningar i våtrum ska du vara uppmärksam på brister som uppstår och snarast åtgärda dessa.

Förvara brandfarliga vätskor eller annan brandfarlig egendom enligt myndigheters och tillverkares föreskrifter och på sådant sätt att skada eller förlust så långt möjligt förhindras.

För att förhindra frysning av ledningssystem ska skäligen åtgärder vidtas.

3.3c Särskilda självrisker vid läckageskada

Utöver vald grundsjälvrisk tillkommer 3 000 kronor vid skada orsakad av

- Läckage genom vattentätt skikt i utrymme med golvavlopp eller vid dess anslutning till installationer eller övriga byggnadsdelar

- Läckage från ledningssystem som är äldre än 15 år om läckaget beror på åldersförändringar (till exempel rost)
- Frysning.

3.3d **Stöld och skadegörelse i bostad**

Egendomsskyddet gäller för skada då någon olovligen tagit sig in i bostad

Till bostad räknas även sådana biutrymmen som har direkt dörrförbindelse med bostaden.

Om någon tar sig in i bostaden med nyckel, som en person har tillåtelse att inneha, anses personen inte ha tagit sig in olovligen.

Kostnad för byte av lås till bostaden ersätts bara om nyckel stulits vid, genom försäkringen, ersättningsbar stöldskada.

3.3e **Egendomsskyddet gäller inte för**

- Stöld av stöldbegärlig egendom från utrymme som inte har direkt dörrförbindelse med bostaden

3.3f **Säkerhetsföreskrifter**

Alla ytterdörrar ska vara låsta eller reglade inifrån.

Alla fönster ska vara låsta eller stängda och inifrån reglade om inte någon är hemma och ser till bostaden. Om någon är hemma utan att se till bostaden (till exempel sover) får fönster vara öppet endast i det rum som han/hon befinner sig i.

Nyckel får inte vara försedd med namn, adress eller annan uppgift eller förvarad så att obehörig kan avgöra vart nyckeln går. Byte av lås ska göras om du misstänker att någon obehörig har nyckel till bostaden.

Om särskilda säkerhetsföreskrifter gäller finns de beskrivna i ditt försäkringsbrev.

3.4 **Naturskada (storm, hagel, snötryck)**

Med skada genom storm (minst 21 meter per sekund) avses skada som orsakats av att egendomen

- I samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- Träffas av föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Med skada genom hagel avses skada som orsakats av att egendomen slås sönder av hagel.

Egendomsskyddet gäller för skada på byggnad orsakad av storm, hagel eller snötryck (när yttertak bryter samman på grund av snötryck).

Inomhus

Egendomsskyddet gäller för skada på egendom inomhus

- Om byggnaden, där egendomen finns, skadats vid storm (minst 21 meter per sekund) eller av hagel
- När yttertak till bostadshus bryter samman av snötryck

- Om vatten strömmar in direkt från markytan eller stiger upp ur avloppsledning på grund av skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande sjö eller vattendrag
- Som orsakas av jordskalv (minst 4 på Richterskalan), jordskred, jordras, bergras, lavin eller vulkanutbrott.

Utomhus

Egendomsskyddet gäller för skada utomhus på fast förankrad radio-, TV eller parabolantenn som skadas vid storm (minst 21 m/s).

3.4.a Egendomsskyddet gäller inte för skada

- Orsakad av storm eller hagel på staket, mur, simbassäng, båthus, sjöbod, badhytt, växthus eller egendom i dessa
- Orsakad av storm på revetering, puts och skorstensbeklädnad
- Vid snötryck om taket inte är byggt enligt gällande byggregler eller om skadan består i att altantak, balkongtak eller liknande bryter samman
- Om skadan beror på försummat underhåll, bristfällig konstruktion, angrepp av röta eller angrepp av insekter
- På tomtmark.

3.4b Säkerhetsföreskrifter

Du måste vidta åtgärder för att förhindra skador orsakade av snötryck.

3.5 Naturskada (markrörelser, jordskalv, översvämning)

Egendomsskyddet gäller för skada orsakad av

- Jordskalv (minst 4 på Richterskalan), jordskred, jordras, bergras, lavin eller vulkanutbrott
- Att vatten till följd av skyfall, snösmältning, stigande sjö eller stigande vattendrag strömmar från markytan direkt in i byggnad eller tränger upp ur avloppsledning

Med skyfall avses här regn med en intensitet av minst 1 millimeter per minut eller minst 50 millimeter per dygn.

3.5a Egendomsskyddet gäller inte för skada

- På staket, mur, simbassäng, båthus, sjöbod, badhytt, växthus, drivbänk eller egendom i dessa
- Enbart bestående av sprickor i byggnad om de inte avsevärt minskar funktionsdugligheten
- På tomtmark till följd av översvämning
- På grund av sprängning, schaktning, pålning, gruvdrift eller uppläggning av jord-/stenmassor
- På grund av vatten- eller vågerosion

3.5b Särskilda självrisker

Självrisker är 10 procent av skadekostnaden, men lägst 10 000 kronor

3.6 Skada på hushållsmaskiner och installation

Egendomsskyddet gäller för skada på

- Hushållsmaskiner som är byggnadstillbehör om maskinen går sönder
- Installation för vatten, kyla, värme, avlopp, ventilation, gas eller elektricitet om maskinen/installationen går sönder, maskinen/installationen ska vara avsedd för försäkrad byggnad

- Den maskinella utrustningen till brunn, simbassäng eller poolduk om utrustningen går sönder.

3.6a **Egendomsskyddet gäller inte för**

- Installation som är äldre än 15 år och som är inom huset om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring
- Installation utanför eller utanpå huset om orsaken är korrosion eller annan åldersförändring
- Simbassäng
- Grävd eller borrarad brunn för vatten eller värme
- Skada genom kortslutning orsakad av vätska
- Endast ytliga skador eller skönhetsfel som inte påverkar maskinens funktion
- Skada på belysningsarmatur, dräneringssystem, dagvattensystem, tak, takränna, stuprör, skorsten, murstock eller ventilationshuv
- Skada som uppstått direkt eller indirekt genom byggnads- eller sprängningsarbete, översvämning eller vatten som trängt in i byggnaden
- Kostnad för upptining av frusen ledning eller rensning vid stopp i ledning
- Skada på isolerglas om de endast blivit otäta
- Skador på elslingor i våtrumsgolv
- Skador på byggnadsmaterial
- Skada på glas i växthus eller drivbänk

3.6b **Säkerhetsföreskrifter**

Du måste vidta skäligen åtgärder för att förhindra frysning av ledningssystem och därtill ansluten utrustning.

3.6c **Särskild självrisk**

Vid skada orsakad av frysning är självrisken 10 procent av skadekostnaden, men lägst 5 000 kronor

3.7 **Skada på glasruta**

Egendomsskyddet gäller för skada på glasrutor i byggnadens fönster eller dörrar om dessa går sönder.

3.7a **Egendomsskyddet gäller inte för skada**

- På isolerglas om de endast blivit otäta
- På glas i växthus och drivbänkar
- På glas genom byggnads- och sprängningsarbete

3.8 **Skada på byggnad under uppförande**

Egendomsskyddet gäller för byggnad även under den tid den är under uppförande (gäller privatpersoner), om- eller tillbyggnad med följande begränsningar

- Skada genom läckage eller skada på installationer ersätts inte om skadan inträffar innan rörsystem provats och befunnits felfria
- För stormskador som inträffar innan byggnaden har hela väggar och tak, gäller en självrisk på 3 000 kronor utöver grundsjälvrisk

Egendomsskyddet gäller också för arbetsbodas, verktyg och material för bygget med följande begränsningar

- Stöld av verktyg och material ersätts endast om stölden sker genom inbrott i låst utrymme
- Skadegörelse på arbetsbodas, verktyg och material ersätts inte
- Stormskador på verktyg och material ersätts inte

Om du även har försäkringsgivarens hemförsäkring gäller dess egendomsskydd för personligt lösöre i villan så snart det flyttats dit

3.9 Hyresbortfall

Egendomsskyddet gäller för hyresbortfall som du enligt lag är skyldig att sätta ned hyran med om bostaden eller del av bostaden är uthyrd.

Förutsättning för att få ersättning för hyresbortfall är att din bostad blir helt eller delvis obrukbar efter en ersättningsbar skadehändelse, till exempel brand, som omfattas av egendomsskyddet. Ersättning betalas i högst ett år räknat från den dag skadan inträffade.

3.10 Övriga skadehändelser

Egendomsskyddet gäller för skada

- På byggnad orsakad av vilda djur som tagit sig in i bostad
- På byggnad vid trafikolycka med fordon som omfattas av Trafikskadelagen om ersättning inte kan erhållas genom trafikförsäkringen, självriskens är i dessa fall dubbla grundsjälvriskens
- På byggnad och tomtmark genom att flygplan eller annat luftfartyg störtar eller om delar från dessa faller ner.

3.10a Egendomsskyddet gäller inte för skada

Egendomsskyddet gäller inte för skada orsakad av råttor, möss, andra gnagare, husbock eller insekter, se dock avsnitt 6.

4 Ansvarsskydd

Ansvarsskyddet gäller för dig som innehavare eller ägare av den försäkrade fastigheten som används för privat bruk.

Ansvarsskyddet gäller när någon kräver att du ska betala skadestånd för person- eller sakskada som kan omfattas av försäkringen och som inträffat under försäkringstiden.

Om du krävs på ersättning för skada som omfattas av försäkringen

- Utreder vi om du är skadeståndsskyldig
- Förhandlar vi med den som kräver skadestånd
- För vi din talan vid rättegång och betalar dina rättegångskostnader
- Betalar vi det skadestånd som du enligt skadeståndsrättsliga regler är skyldig att betala.

Om du krävs på skadestånd och utan försäkringsgivarens tillåtelse gör upp, är det inte bindande för oss. Om det blir rättegång ska du genast underrätta försäkringsgivaren och följa våra anvisningar, annars blir domen inte bindande för oss.

Byggnader under uppförande m.m.

Om försäkrad byggnad är under uppförande, om eller tillbyggnad gäller ansvarsskyddet för dig som byggherre och utövare av byggnadsarbete för egen räkning. Försäkringen omfattar även din ansvarighet som arbetsgivare åt dem som hjälper dig med byggnadsarbete om denne inte utför arbetet som entreprenör eller anställd hos sådan.

4 a **Ansvarsskyddet gäller inte för skada**

- Som tillfogas någon av dem som fritidshusförsäkringen gäller för
- Som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet
- På egendom som du hyr, lånar, bearbetar, reparerar eller på annat sätt tar mer än helt tillfällig befattningsmed
- Som du kan göras ansvarig för som ägare, brukare eller förare av:
 - Motordrivet fordon, husvagn, släpfordon.
 - Luft eller vattenfarkost. Undantaget avser inte personskada som orsakas med vattenfarkost som är försäkrad genom tillägget Småbåtsförsäkring.
- Som du kan göras ansvarig för som ägare/innehavare av annan fastighet/tomträtt än den som är försäkrad, inte heller gäller försäkringen för skada som du kan göras ansvarig för som ägare/innehavare av fastighet utomlands
- Som hänt när du gjort dig skyldig till någon gärning som skulle kunna leda till fängelse

4 b **Högsta ersättningsbelopp**

Högsta ersättningsbelopp för personskada 5 000 000 kronor per skadetillfälle och för sakskada 5 000 000 per försäkringsår. Högsta ersättningsbelopp för skada på hyrd eller lånad bostad, inklusive inventarier är dock begränsad till 50 000 kronor

5 **Rättsskydd**

Rättsskyddet gäller för dig som ägare eller tomträttsinnehavare av den försäkrade fastigheten.

I fråga om jordbruksfastighet gäller försäkringen endast bostadshus, inte för jordbruksdrift.

5.1a **Vad försäkringen gäller**

Tvist som kan prövas som tvistemål av tingsrätt, fastighetsdomstol, hovrätt eller högsta domstolen. Sådan tvist om anspråk på ersättning eller skadestånd enligt 31 och 32 kapitlet miljöbalken som kan prövas av miljödomstol. (Försäkringen gäller således inte i brottmål eller ärenden). Om tvisten prövas av nämnd eller annan myndighet än ovan nämnda gäller inte försäkringen för den prövningen.

Ersättning lämnas för skälig tidsåtgång och högst den timkostnadsnorm regeringen bestämt för rättshjälpsområdet. Som huvudregel utbetalas arvode och annan ersättning då ärendet har slutredovisats till försäkringsgivaren. Allmänt á conto kan dock utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättningen kan fastställas. Betalning á conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

5.1b **Rättsskyddet gäller inte för tvist**

- Som kan bli så kallat "småmål" enligt 1 kapitlet 3d § första stycket rättegångsbalken
- Om vårdnad, underhåll, bodelning, arv, testamente, äganderätt och liknande frågor som reglerats eller lämnats oreglerade av parter vid äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat partnerskap eller upplösning av samboförhållande, oavsett när tvisten uppstår
- Som har samband med din yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet

- Som har samband med att du gått i borgen eller ställt säkerhet för någon i dennes förvärvsverksamhet
- Som gäller ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning
- Som har samband med överlåtna krav
- Som gäller skadestånd eller annat anspråk riktat mot dig på grund av uppsåtligt brott, som du begått eller misstänks ha begått
- Som gäller dig som ägare, förare eller brukare av motorfordon, husvagn, annat släpfordon, luft- eller vattenfarkost
- Om du inte har befogat intresse av att få din sak prövad

5.2 När rättsskyddet gäller

Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten uppkommer och om den då gällt oavbrutet i minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits hos försäkringsgivaren. Om du tidigare haft samma slags rättsskydd i annat bolag får du tillgodoräkna dig den.

5.2a Om du inte har haft försäkring i två år

Om du när tvisten uppkommer har försäkring, men inte haft den så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat sedan din nu gällande försäkring trätt i kraft.

5.2b Om din försäkring har upphört

Om du inte längre har någon försäkring när tvisten uppkommer, därför att försäkringsbehovet upphört, kan du trots detta få rättsskydd om försäkringen var i kraft när de händelser eller omständigheter, som ligger till grund för anspråket, inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

5.2c Ombud

För att rättsskyddet ska gälla krävs att du anlitar ombud som är lämpligt med hänsyn till din bostadsort och ärendets natur samt är

- Ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos sådan ledamot eller på allmän advokatbyrå eller
- Annan person som efter prövning av Försäkringsförbundets nämndkansli visat sig lämplig som ombud.

Försäkringsgivaren har rätt att begära skiljedom om skäligheten av ombudets arvode och kostnader eller begära prövning i Försäkringsförbundets ombudskostnadsnämnd.

I tvist utomlands måste du anlita ombud som försäkringsgivaren godkänner.

5.3 Kostnader som ersätts

Kostnader som ersätts ska vara nödvändiga och skäliga och inte kunna betalas av annan part

Försäkringsgivaren betalar

- Ombudsarvode och ombudskostnader, egna och sådana du åläggs att betala
- Kostnader för utredning som ombudet beställt och kostnader för bevisning i rättegång
- Kostnader för skiljemannaförfarande och expeditjonskostnader i domstol
- Rättegångskostnader du vid förlikning åtagit dig att betala till din motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt di att betala högre belopp om tvisten hade fullföljts.

Ombudsarvode betalas för skälig tid och högst enligt den norm Domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål. I tvist om uppförande av byggnad ersätts endast kostnader som uppkommer sedan garantitiden gått ut. Om entreprenör vägrar fullgöra dina skyldigheter efter slutbesiktning gäller dock inte denna begränsning.

Högsta ersättningsbelopp per tvist är 150 000 kronor. Står flera försäkrade på samma sida i en tvist eller om du har flera tvister, räknas det som en tvist om yrkandena väsentligen stöder sig på samma grund.

5.3a **Kostnader som inte ersätts är**

- Värdet av ditt eget arbete och förlorad inkomst
- Resor, uppehålle eller andra kostnader för dig eller annan försäkrad
- Kostnader för verkställighet av dom, avtal, beslut eller liknande
- Kostnader som kan ersättas via Rättshjälpslagen
- Merkostnader som beror på att du anlitar flera ombud eller byter ombud.

5.4 **Särskild självrisk**

Självrisk är 20 procent av kostnaden, men lägst vald grundsjälvrisk.

6 **Anticimex skadedjursförsäkring**

Försäkringen består av momenten Sanering av skadedjur, Skada orsakad av träskadeinsekter, Sanering efter sent upptäckt dödsfall samt skada orsakad av Äkta hussvamp. För försäkringen svarar Anticimex Försäkringar, nedan kallat Anticimex.

6.1a **Vem försäkringen gäller för**

Försäkringen gäller för ägare eller innehavare av försäkrad fastighet och som anges i försäkringsbrevet.

6.1b **Var försäkringen gäller**

Försäkringen gäller för försäkrat bostadshus med undantag för utrymme där det bedrivs yrkesmässig verksamhet eller liknande.

6.1c **När försäkringen gäller**

Försäkringen gäller från i försäkringsbrevet angiven begynnelse dag.

6.1d **Försäkringens omfattning**

Försäkringens omfattning styrs av försäkringsvillkoren samt vad som angivits i eventuella besiktningsprotokoll.

6.2 **Inspektion och försänering**

Anticimex har rätt att, såväl i samband med försäkringens tecknande som under försäkringens löptid, inspektera aktuella byggnader för att utreda om skadedjur finns och i samband med försäkringens tecknande avgöra om försänering behöver utföras.

6.3 **Sanering av skadedjur**

Omfattning - Vid förekomst av skadedjur utför Anticimex:

- * Sanering inomhus av insekter, råttor och möss
- * Sanering utomhus på byggnad av aktiva getingbon, myror, råttor och möss.
- * Sanering av lösöre i försäkrat bostadshus.
- * Avdödning av honungsbisamhälle under förutsättning att försäkringstagaren

Inhämtat tillstånd från bitillsyningsmannen. Den försäkrade ansvarar dock för rengörning och/eller andra åtgärder som är nödvändiga för att undvika smittspridning och för att uppfylla gällande lagstiftning.

Med sanering avses fackmässiga åtgärder för skadedjursbekämpning genom rådgivning, användande av fällor eller annan mekanisk sanering och/eller kemisk behandling.

Undantag

- Kemisk sanering av getingar utanför boet.
- Annan sanering av bin än i punkt 6.3 ovan
- Ersättning för byggnadstekniska åtgärder t.ex. friläggning och återställande för åtkomst vid sanering.
- Sanering av kläder och livsmedel.
- Sanering av lösöre som används i yrkesmässig verksamhet.
- Sanering av lösöre i fritidshus angripet av strimmig trägnagare.
- Rengöring/städning efter utförd sanering, t ex borttagning av avdödade insekter, råttor eller möss.

Försäkringen gäller utan självrisk

6.4 Skada orsakad av träskadeinsekter

Särskilda nyteckningsregler

För byggnader som är äldre än tre år eller som uppförts, helt eller delvis, med begagnat eller inte torrt virke börjar momentet gälla från och med godkänd besiktning eller senast 6 månader för villa respektive 9 månader för fritidshus efter begynnelse dagen såvida Anticimex inte dessförinnan nekat eller meddelat undantag från försäkringen. När försäkringen börjar gälla inträder Anticimex ansvar från begynnelse dagen.

Omfattning

Vid skada på byggnad orsakad av träskadeinsekter utför Anticimex sanering och reparation.

Undantag

- Angrepp på rötskadat virke.
- Lösöre.
- Estetiska eller andra skador som inte påverkar nyttjandet av byggnaden eller byggnadsdels funktion.
- Skada på byggnad som är eller har varit ekonomibygnad eller uthus vid lantgård.

Ersättningsbelopp

Ersättning utgår med maximalt 4 000 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. För skador på tomtmark i samband med åtgärdande av skada lämnas ersättning med max 50 000 kr inom försäkringsbeloppet. Ersättning lämnas inte heller över eventuell beloppsbegränsning som angivits i ditt försäkringsbrev (första risk).

Försäkringen gäller utan självrisk

6.5 Skada genom sent upptäckt dödsfall

Omfattning

Vid skada orsakat av ett en person avlidit och dödsfallet blivit upptäckt en längre tid utför Anticimex nödvändig desinficering samt luktbehandling av försäkrad byggnad.

Undantag

Skada på lösöre.

Kostnader för bortforsling av den avlidne.

Ersättningsbelopp.

Ersättning utgår med maximalt 4 000 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. Ersättning lämnas inte heller över eventuell beloppsbegränsning som angivits i ditt försäkringsbrev (första risk).

Försäkringen gäller utan självrisk.

6.6 Skada orsakad av Äkta hussvamp

Särskilda nyteckningsregler

För byggnader som är äldre än tre år eller som uppförts, helt eller delvis, med begagnat eller inte torrt virke börjar momentet gälla från och med godkänd besiktning eller senast 6 månader för villa respektive 9 månader för fritidshus efter begynnelse dagen såvida Anticimex inte dessförinnan nekat eller meddelat undantag från försäkringen. När försäkringen börjar gälla inträder Anticimex ansvar från begynnelse dagen.

Omfattning

Vid angrepp av äkta hussvamp (*Serpula lacrymans*) och dess vilda form *Serpula himantioides* svarar Anticimex för nödvändig sanering och reparation. skada på byggnad orsakad av träskadeinsekter utför Anticimex sanering och reparation.

Undantag

- Angrepp på byggnadsdelar utomhus, till exempel balkonger, utomhustrappor, terrasser och uterum.
- Angrepp av andra röt- och mögelsvampar än hussvamp enligt ovan.
- Skada eller del av skada som uppkommit innan försäkringen började gälla eller efter försäkringen upphört.
- Angrepp på grund av vatten- eller fuktskador som är ersättningsbara enligt villaförsäkringen.
- Lösöre.
- Estetiska eller andra skador som inte påverkar nyttjandet av byggnaden eller byggnadsdels funktion.
- Ersättningsbelopp
- Ersättning utgår med maximalt 1 500 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. Ersättning lämnas inte heller över eventuell beloppsbegränsning som angivits i ditt försäkringsbrev (första risk).

Försäkringen gäller med en självrisk på 10 000 kr.

6.7 Gemensamma ersättningsregler

Vid ersättningsbar skada enligt moment Skada orsakad av träskadeinsekter, Skada genom sent upptäckt dödsfall samt Skada orsakad av äkta hussvamp ersätts direkta reparationskostnader inklusive friläggande och återställande av skadestället.

Ersättning lämnas ej för indirekta skador och omkostnader, såsom t.ex. för tillfällig utflyttning från fastigheten, förlust av hyresintäkter, flyttnings-, städnings-, eller lagringskostnader.

Merkostnader som uppkommer på grund av att en byggnad är K- eller Q-märkt Kulturhistoriska värden, affektionsvärden och konstnärlig utsmyckning ersätts inte.

Ersättning lämnas för skäliga och nödvändiga kostnader.

Anticimex avgör i vilken form ersättning ska lämnas.

Återställande får endast ske efter Anticimex godkännande. Anticimex har rätt att anvisa inköpsställe, entreprenör, reparationsmetod och material.

Om skaderegleringen medför en värdehöjning av den försäkrade byggnaden nedsätts försäkringsersättningen i motsvarande mån.

6.8 Försäkringstagarens åtaganden

Försäkringstagaren åtar sig att bereda eller se till att nyttjare av försäkrat utrymme bereder Anticimex personal, under dess ordinarie arbetstid, tillträde för inspektion och sanering samt om nödvändigt tillhandahålla stege, skylift och annan utrustning för att hålla platsen tillgänglig.

6.9 Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren utfäster sig att vid uppförande, reparation, om- eller tillbyggnad inte använda virke som är eller skäligen kan misstänkas vara angripet av träskadeinsekter. Vid åsidosättande av denna säkerhetsföreskrift kan ersättning från försäkringen sättas ned enligt vad som anges i försäkringsavtalslagen.

Om försäkringstagaren inte låter Anticimex utföra inspektion och/eller försanering som Anticimex anser vara nödvändig förfaller försäkringen.

I övrigt gäller M Försäkrings villkor i tillämpliga delar

Försäkringsgivare

Anticimex Försäkringar AB

Box 47025, 100 74 STOCKHOLM Organisationsnummer: 502000-8958

Styrelsens säte: Stockholm

Vid skada kontakta ditt lokala Anticimexkontor, www.anticimex.se

7 Tilläggförsäkring Småbåt

7.1 Småbåtsförsäkringen gäller för

Småbåtsförsäkringen gäller för båt som drivs med segel eller motor vars effekt är högst 15 hk och har en största skrovlängd av sex meter. Försäkringen gäller också för det skadestånd du som båtägare kan bli skyldig att betala (se avsnitt om ansvarsskydd),

samt för roddbåt och utrustning som behövs för båtens brukande i sjön.
Småbåtsförsäkringen ersätter skada genom plötslig och oförutsedd händelse.

7.2 **Försäkringen gäller inte för skada**

- uppkommen genom förslitning eller åldersförändring vare sig skadan visat sig successivt eller plötsligt
- orsakad av is, snö eller frost
- som endast består i nedsmutsning, missfärgning eller repor i båtens ytskikt
- på motor som tappas eller lossnar.

7.3 **Säkerhetsföreskrifter**

Egendomen ska omhändertaras och förvaras så att skada så långt som möjligt förhindras. Båten ska under stillaliggande vara länsad och betryggande förtöjd. Utombordsmotor ska vara låst vid båten eller förvaras i låst utrymme. Du måste följa myndighets, leverantörs eller tillverkares föreskrifter som du i egenskap av båtägare bör känna till.

Högsta ersättningsbelopp är 40 000 kronor.

7.4 **Särskild självrisk**

Småbåtsförsäkringen gäller normalt med den grundsjälvrisk du valt. Vid skada på båt som är i sjön under tiden 1 november – 31 mars tillämpas dubbel självrisk.

7.5. **Värderingsregler – Småbåt**

Egendomen ersätts med marknadsvärdet. Med marknadsvärde menas vad det i allmänna handeln kostar att köpa likvärdig egendom av samma slag och i samma skick som den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den hade funnits.

För egendom som vid skadetillfället var funktionsduglig görs avdrag med högst 80 procent av nyvärdet för ålder och bruk.

8 **Allmänna värderingsregler**

Vid skada på byggnad och tomtmark sker värdering enligt följande värderingsregler.

8.1a **Definition – Fullvärde respektive Försäkringsbelopp**

För försäkrad byggnad anges i försäkringsbrevet antingen fullvärde eller ett försäkringsbelopp. Vid fullvärde finns ingen beloppsbegränsning utan byggnaden är försäkrad till sitt faktiska värde. Anges försäkringsbelopp är detta belopp det högsta som kan betalas för byggnaden.

8.1b **Återställande**

Med återställande menas reparation av den skadade byggnaden eller uppförande på samma grund av liknande eller närmast motsvarande byggnad för samma ändamål.

Vid ersättning av skadad byggnadsdel utgår försäkringsgivaren ifrån vad det kostar att reparera byggnadsdelen så länge reparationskostnaden understiger kostnaden för utbyte. Om den inte går att reparera utgår försäkringsgivaren ifrån vad det kostar att byta ut den.

I kostnaden för återställande ingår rivning, friläggning, lokalisering, material, arbetstid och återläggning. I kostnaden för återställande ingår även moms.

8.1c **Definition – Byggnadsdel**

Med byggnadsdel menas de installationer, ytbeklädnader, tillbehör, etcetera som är uppräknade i tabell för åldersavdrag. Vid skada på målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad eller golvbeläggning räknas målningen etcetera i varje rum som en byggnadsdel. Vid återställande av del av byggnad ersätts de skadade rummens byggnadsdelar och ytskikt. Angränsande oskadade rum med samma ytskikt, som i de skadade ersätts inte.

8.1d **Definition – Marknadsvärde**

Med marknadsvärde menas det pris som mest sannolikt kan erhållas vid försäljning på den allmänna marknaden.

8.2 **Värderingsregler – Byggnad**

8.2a **När byggnaden återställs inom 2 år**

Om byggnaden återställs inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa byggnaden med användande av rationella metoder och material. Avdrag görs i vissa fall på grund av berörda byggnadsdelars ålder enligt tabell för åldersavdrag. Därutöver kan avdrag göras om underhållet varit uppenbart eftersatt eller om den utsatts för onormalt slitage. Det gäller även del av byggnad som inte angivits i tabell för åldersavdrag.

Kostnaden för att återställa konstnärlig utsmyckning ersätts inte, till exempel tak- eller väggmålningar. Kan återställandet inte slutföras inom två år från skadedagen på grund av hinder som du inte kunnat påverka, räknas tiden från den dag hindret upphörde. Återställandet måste dock slutföras inom fem år från skadedagen. Om återställandet fördröjas på grund av statliga föreskrifter eller myndighetskrav, ersätts denna fördröjning med högst 50 000 kronor. Om fördröjningen avser extra värmeisolering eller handikappanpassning ersätts fördröjningen utan beloppsbegränsning. Om försäkringsgivaren begär det måste du, på vår bekostnad begära dispens och överklaga myndighetens beslut.

8.2b **När byggnaden inte återställs inom 2 år.**

Om du inte återställer den skadade byggnaden inom två år, eller väljer att uppföra en annan byggnad, värderas skadan på samma sätt som om den återställs, men åldersavdraget förs då från och med det år byggnaden eller del därav första gången togs i bruk. Skadan värderas till högst det belopp som svarar mot skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

8.2c **Värderingsregler som alltid gäller**

Om marknadsvärdet på hela byggnaden har minskat på grund av belägenhet, ålder och/eller slitage med mer än 50 procent av marknadsvärdet för en ny motsvarande byggnad, värderas skadan högst till skillnaden mellan fastighetens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Kan utan väsentlig olägenhet reparation ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Om återställandet hindras av lag eller genom föreskrift från myndighet och om du därför inom fem år anskaffar eller uppför en annan byggnad för samma ändamål på annan plats, värderas skadan på samma sätt som ombyggnaden återställs. Ersättningen blir högst den faktiskt nedlagda kostnaden och lägst det belopp den skulle värderas till om byggnaden inte återställs. Förutsättningen är att du, om försäkringsgivaren begär det, på vår bekostnad begär dispens och överklagar

myndighets beslut. Om hindret får till följd att de kvarstående byggnadsdelarna förlorar i värde gäller försäkringen också för denna förlust, även om annan byggnad inte skaffas eller uppförs.

8.2d Åldersavdrag för byggnadsdel

Åldersavdraget görs på återställandekostnaden för varje byggnadsdel eller del därav enligt tabell. En byggnadsdels ålder räknas från tidpunkten den första gången togs i bruk.

Om kostnaden för rivning, friläggning, lokalisering och återläggning uppkommer utanför byggnaden, det vill säga utomhus för något, som inte finns med i tabellen, så görs på denna kostnad samma procentuella avdrag om gäller för den skadade byggnadsdelen. Detta gäller till exempel på kostnaden för friläggning och återläggning då installation i mark utomhus går sönder och ska återställas. Åldersavdraget begränsas till 80 procent på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig. Begränsningen gäller inte för skada på installationer, hushållsmaskiner och våtrumsbeklädnad inklusive tätskikt som går sönder. Där kan avdraget bli 100 procent. Vid ett och samma skadetillfälle är åldersavdraget högst 80 000 kronor.

8.3 Tabell – Åldersavdrag för byggnadsdel Tabell för åldersavdrag på byggnadsdel i byggnad

Byggnadsdel	Antal år utan Åldersavdrag	Därefter görs avdrag per Påbörjat år med
Installationer för värme, vatten, avlopp Ventilation inklusive maskinell utrustning		
<ul style="list-style-type: none"> rörssystem inklusive golvbrunn vätskeradiator, sanitetsgods 	10 år	5 %

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs avdrag per påbörjat år med
<ul style="list-style-type: none"> hushållsmaskiner (till exempel spis, diskmaskin, tvättmaskin, centraldammsugare, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor) 	2 år	10 %
<ul style="list-style-type: none"> Värmepumps- (exklusive luft- luft värmepumpar), värmeåtervinnings och kylanläggning 	1 år	10 %
<ul style="list-style-type: none"> Värmepumpsanläggning (luft- luftvärmepumpar) 	1 år	15 %
<ul style="list-style-type: none"> Övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskiner (till exempel varmvattenberedare, elradiator, värmepanna larmanläggning, persienn) 	5 år	8 %

• Elinstallationer (exklusive elradiator)	25 år	4 %
• Skorsten		
○ Stål och plåt	10 år	8 %
○ Annat material	20 år	2 %
• Kakelugnar, och öppna spisar braskaminer, gjutjärnskaamin eller liknande	20 år	2 %
• Takbeläggning		
○ Papp, plast och gummi	10 år	8 %
○ Annat material	20 år	2 %
• Utomhus fast monterat byggnads- tillbehör (även antenn, parabol och markis)	5 år	8 %
○ Flaggstång	10 år	5 %
• Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5 år	8 %
• Golvbeläggningar (inte i våtrum)		
○ Textila	5 år	8 %
○ Plast, linoleum och laminat	10 år	5 %
○ Sten, keramik	25 år	5 %
○ Trägol (inklusive parkettgolv)	15 år	5 %
• Våtrumsbeklädnad		
○ Trådsvetsad golv- väggmatta	5 år	8 %
○ Keramiska plattor och sten- plattor inklusive tätskikt	10 år	5 %
○ Övriga material och ut- föranden samt målning i våtrum	2 år	10 %
Garderober, skåp och köksinredning	15 år	5 %

8.4 Värderingsregler – Tomtmark

8.4a När tomtmarken ska återställas

Vid återställning av tomtmark inom två år värderas skadan till vad det kostar att utan dröjsmål återställa tomten med rationella metoder och material.

Skada på växtlighet värderas till kostnaden för nyplantering, men för buskar och träd bara med kostnaden för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

8.4b När tomtmark inte ska återställas

Om annan tomtmark inte anskaffas värderas skadan till skillnaden mellan den skadade tomtmarkens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadetillfället.

Vid skada på enbart brygga, flaggstång eller staket görs alltid avdrag för värdeminskning på grund av ålder och slitage.

Om annan likvärdig tomtmark anskaffas för samma ändamål värderas skadan till anskaffningskostnaden minskat med de skadade tomtmarkens marknadsvärde efter

skadan. Om den anskaffade tomtmarken har högre värde på grund av större areal, bättre läge eller andra omständigheter görs avdrag för detta.

8.5 Ersättningsregler

Försäkringsgivaren har rätt att avgöra om skada på byggnad ska ersättas kontant eller återställas genom våra åtgärder. Försäkringsgivaren har också rätt att avgöra vem som ska utföra reparationen och var föremål eller material ska inköpas. Försäkringsgivaren har också rätt att avgöra om skadad tomtmark ska återställas. Försäkringsgivaren övertar äganderätten till föremål som ersätts. Försäkringen ersätter inte merkostnad på grund av att försäkringsgivarens anvisningar om inköpsställe eller reparatör inte inhämtats eller följts.

Som ägare till egendomen måste du, om det skulle behövas, reklamera utfört arbete. Du ska alltid stå som beställare vid reparation och/eller inköp.

8.6 Värderings- och ersättningsregler lös egendom

Om försäkringsgivaren bedömer att skadat föremål ska repareras får du ersättning med reparationskostnaden. Kontant ersättning beräknas på egendomens värde i allmänna handeln omedelbart före skadetillfället. Vid förlust av föremål ska du kunna styrka äganderätt, ålder och värde på det stulna. Detta krav är viktigare ju högre värde föremålet har.

Försäkringen ersätter inte merkostnad på grund av att försäkringsgivarens anvisningar om inköpsställe eller reparatör inte inhämtats eller följts

Ersättningstabell

	Antal år Utan Ålders- Avdrag	Därefter görs ålders- avdrag per föremål för varje påbörjat år med
Kläder, skor och stövlar	1 år	35%
Glasögon	1 år	15%
Cykel	1 år	15%
Mobiltelefon	1 år	35%
Handverktyg	2 år	10%
Skid- och golfutrustning	1 år	20%
Radio, TV, GPS och apparater		
För bild och ljudåtergivning	1 år	20%
Hushållsmaskiner*	2 år	10%
CD/DVD-skivor och datorer	1 år	35%
Kameror	1 år	20%
Armbands- och fickur	1 år	15%

*/ vid reparation görs åldersavdrag på reparationskostnaden inklusive material
Ersättningstabellen tillämpas så länge den inte leder till en klart oskälig avskrivning

8.6a **Cyklar, apparater för bild- och ljudåtergivning, glasögon, hushållsmaskiner m.m.**

Vid ersättningsberäkning utgår försäkringsgivaren från vad det i allmänna handeln kostar att köpa ny likvärdig egendom, nypriset om egendomen före skadan var i funktionsdugligt skick. Ersättning lämnas med utgångspunkt från ovanstående tabell.

För nyare egendom, som ersätts utan åldersavdrag enligt tabellen, får du ersättning med nypriset om du återanskaffar egendomen inom sex månader från skadetillfället. Om du inte återanskaffar egendomen får du ersättning med 65 procent av nypriset.

8.6b **Smycken, föremål helt eller delvis av ädelmetall, äkta pärlor och ädelstenar**

Egendomen ersätts med vad det kostar att i allmänna handeln köpa ny likvärdig egendom (nypris) om du återanskaffar den inom sex månader från skadetillfället. Om du inte återanskaffar egendomen får du ersättning med 65 procent av nypriset. Om motsvarande egendom inte längre finns att köpa ny, får du ersättning med vad det skulle kosta att köpa motsvarande begagnad egendom på begagnatmarknaden.

8.6c **Övrig egendom**

Egendomen ersätts med marknadsvärdet. Med marknadsvärde menas vad det i allmänna handeln kostar att köpa likvärdig egendom ny eller begagnad, av samma slag och i samma skick som den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att köpa i begagnat skick, värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den hade funnits.

Fotografier, film, skivinspelningar, bandinspelningar, information på datamedia och egendom som du själv gjort värderas till marknadsvärdet om sådant finns. I annat fall till vad det kostar att köpa råmaterialet. Hänsyn tas inte till personliga känslor för egendom, så kallat affektionsvärde.

Du har rätt att köpa ny likvärdig egendom om marknadsvärdet för den skadade är minst 65 procent av nypriset. Du måste i så fall återanskaffa den inom sex månader från skadetillfället. Om du inte gör det får du ersättning med 65 procent av nyp

9 Allmänna bestämmelser

9A Avtalet och premien

9Aa *Försäkringstiden*

Försäkringen gäller fr.o.m. den dag som anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen samma dag gäller den inte förrän efter det klockslag då den tecknades.

Kan försäkringstidens början inte fastställas, börjar den dagen efter den dag då du meddelat oss att du vill teckna försäkring.

Om försäkringen är giltig endast under förutsättning att premien betalas före försäkringstiden, börjar den gälla dagen efter premiebetalningen.

9Ab *Upplyningsplikt*

När du tecknar, utvidgar eller förändrar en försäkring är du skyldig att på vår begäran lämna upplysningar som kan vara av betydelse för att försäkring ska beviljas.

Upplysningarna ska vara riktiga och fullständiga. Om du inser att vi har fått oriktiga eller ofullständiga uppgifter är du skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

- 9Ac *Skyldighet att anmäla riskökning*
Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras, Underlåtenhet kan leda till nedsättning av försäkringsersättning.
- 9Ad *Förnyelse av försäkringen*
Vid försäkringstidens utgång förnyas försäkringen automatiskt, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna.
Förnyelse sker dock inte om försäkringen vid försäkringstidens utgång har sagts upp att upphöra vid denna tidpunkt.
- 9Ae *Din rätt att säga upp försäkringen*
Till försäkringstidens utgång
Vill du säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång, får du göra detta när som helst dessförinnan.
Under försäkringstiden
Du får säga upp försäkringen att upphöra med omedelbar verkan, om försäkringsbehovet faller bort eller om det inträffar en annan liknande omständighet.
Har en försäkring förnyats enligt 9Ad kan du, innan du har betalat någon del av premien, säga upp försäkringen att upphöra med omedelbar verkan.
Du får också säga upp försäkringen vid skada om vi väsentligt åsidosätter våra skyldigheter enligt Försäkringsavtalslagen eller enligt försäkringsvillkoret.
- 9Af *Vår rätt att säga upp försäkringen*
Till försäkringstidens utgång
Vi får säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång om vi har särskilda skäl att inte längre bevilja försäkringen.
Vår uppsägning gäller endast om skriftligt meddelande om uppsägningen avsänts till dig senast en månad före försäkringstidens utgång.
Under försäkringstiden
Vi får säga upp försäkringen att upphöra under försäkringstiden, om du eller den försäkrade grovt har åsidosatt era förpliktelser mot bolaget eller om det finns andra synnerliga skäl.
Vår uppsägning blir gällande 14 dagar efter den dag då vi avsänt skriftligt meddelande till dig om uppsägningen.
Beträffande uppsägning på grund av dröjsmål med betalning av premie gäller vad som sägs i "Betalning av premie" 9Ah.
- 9Ag *Ändring av villkoren*
Vid förnyelse av försäkringen
Om vi önskar ändra försäkringsvillkoren meddelar vi dig detta senast i samband med att vi sänder dig kravet om premiebetalning. Den förnyade försäkringen gäller då för den tid och på de villkor som vi erbjuder.
Under försäkringstiden
På begäran av oss kan försäkringsvillkoren ändras under försäkringstiden, om du eller den försäkrade har åsidosatt era förpliktelser mot oss med uppsåt eller genom oaktsamhet som inte är ringa eller om det finns synnerliga skäl. Ändringen blir gällande 14 dagar efter den dag då vi avsänt skriftligt meddelande till dig om ändringen.
- 9Ah *Betalning av premie*
Betalningsvillkoren innebär att betalning för ny försäkring ska ske inom 14 dagar räknat från den dag M Försäkring gjort avisering.

Betalas inte premien i rätt tid tar vi ut en påminnelseavgift, försäkringen upphör att gälla tidigast 14 dagar efter det att M Försäkring påmint om betalning.

Försäkringen upphör inte om du inte har kunnat betala premien inom den angivna tidsfristen på grund av svår sjukdom, frihetsberövande, utebliven pension eller utebliven lön från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder. Då får uppsägningen verkan tidigast en vecka efter det att hindret fallit bort, dock senast 3 månader efter tidsfristens utgång.

Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört enligt ovan anses du ha begärt en ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades. Vill vi inte bevilja försäkring enligt din begäran, ska du skriftligen underrättas om detta inom 14 dagar från betalningsdagen. Annars anses en ny försäkring ha tecknats i enlighet med din begäran.

Vid förfallodag sker ny avisering och betalning ska ske senast när den nya perioden börjar. Du har dock alltid en månad på dig att betala räknat från aviseringen.

Vid huvudförfallodagen förnyas försäkringen automatiskt för ytterligare ett år om inte uppsägning skett.

Särskilda regler vid autogirobetalning

Utöver vad som enligt ovan gäller bestämmelserna i autogiroavtalet. Om autogiroet upphör att gälla aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna ovan.

9Ai *Betalning av tilläggspremie*

Har den avtalade premien höjts under försäkringstiden, ska tilläggspremien betalas inom 14 dagar efter den dag då vi avsände premieavi till dig.

Följder av dröjsmål

Om tilläggspremie inte betalas i rätt tid får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som betalats.

Sedan skriftligt besked om sådan omräkning av försäkringstiden har avsänts till dig gäller försäkringen under den kortare tid som följer av omräkningen, dock minst under 14 dagar efter det att besked har avsänts.

9B **Räddningsåtgärder**

Du ska efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa och omedelbart försöka begränsa skada som redan inträffat. De anvisningar som vi lämnat ska följas.

Vi ersätter skäliga kostnader för åtgärd som vi föreskrivit eller som annars med hänsyn till omständigheterna är rimlig under förutsättning att det inte skäligen hade kunnat begäras att du tidigare skulle ha vidtagit åtgärder för att förebygga skada. Ersättning lämnas inte om du har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

Åsidosätter du föreskrifter om räddningsåtgärder kan ersättningen minskas eller falla bort enligt 9D "Nedsättning av försäkringsersättning".

9C **Reglering av skada**

9Ca *Anmälan och ersättningskrav*

Skada ska anmälas till oss utan dröjsmål. Dessutom ska den som begär ersättning vid stöld, rån, skadegörelse eller förlust göra polisanmälan på den ort där skadan inträffat och sända en kopia till oss.

9Cb *Besiktning*

Den som begär ersättning är skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada. Skadade föremål ska behållas om vi inte medger annat.

9Cc *Reparation*

Reparation - utöver vad som följer av 9B Räddningsåtgärder - ske endast efter vårt godkännande. Beträffande valet av reparatör, reparationsåtgärd och material ska våra anvisningar följas.

9Cd *Påföljd*

Åsidosätter du dina åligganden enligt 9C–9Cc kan ersättningen minska eller falla bort enligt reglerna i 9Dc. "Åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i försäkringsvillkoren".

9Ce *Utbetalning av ersättning*

Vi betalar ersättning senast en månad efter det att du gjort vad som angetts i 9Ca – 9Cc.

Har du rätt till åtminstone visst belopp, utbetalar vi detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

När det gäller egendom som repareras eller återanskaffas betalar vi ersättning senast en månad efter det att du visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

9Cf *Ränta*

Betalar vi ersättning efter utgången av den månad som angetts i 9Ce betalar vi dröjsmålsränta enligt 6§ Rättelagen. Under polisutredning eller värdering enligt 14Eh betalar vi dock ränta endast enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om beloppet är mindre än 100 kr.

9Cg *Preskription*

Den som vill kräva ersättning förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot oss inom tre år från det att han fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande, och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Har den ersättningsberättigade anmält skadan till oss inom den tid som angetts i första stycket, har han alltid sex månader på sig att väcka talan sedan vi tagit slutlig ställning till ersättningsfrågan.

9Ch *Mervärdesskatt – Moms*

Försäkringstagare som är redovisningsskyldig för moms ska svara för denna.

9D Nedsättning av försäkringsersättning

9Da *Oriktig eller ofullständig uppgift när försäkringen tecknades*

Har du genom uppsåt eller oaktsamhet lämnat oriktig eller ofullständig uppgift när försäkringen tecknades kan ersättningen minska med ett särskilt avdrag.

Avdraget – som görs utöver eventuell självrisk – kan i allvarigare fall medföra att ingen ersättning alls betalas. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, i vilken utsträckning och på vilka villkor vi skulle ha meddelat försäkringen om vi känt till rätta förhållandet samt omständigheterna i övrigt.

9Db *Oriktig eller ofullständig uppgift vid skadereglering*

Har den som är berättigad till ersättning efter försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet oriktigt uppgivit eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av hans rätt till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som han annars skulle ha varit berättigad till sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

9Dc *Åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i försäkringsvillkoren*

Har du inte följt aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren kan ersättningen, såvitt gäller dig, minskas med ett särskilt avdrag. Detta gäller om aktsamhetskravet eller föreskriften har åsidosatts med uppsåt eller genom oaktsamhet.

Med dig jämföras

- annan som har handlat med ditt samtycke
- den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med dig
- den som i ditt ställe eller tillsammans med dig har haft tillsyn över försäkrad egendom.

Vid underlåtenhet att anmäla ändring i förhållanden som har uppgetts då försäkringen tecknades gäller följande.

Ersättningen kan minskas med ett särskilt avdrag, som görs utöver eventuell självrisk. Avdraget kan i allvarigare fall medföra att ingen ersättning alls betalas. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, på vilka villkor vi skulle ha godtagit fortsatt försäkring samt omständigheterna i övrigt.

Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter. Avdraget kan då också falla bort.

Vid åsidosättande av aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren som är till för att förhindra eller begränsa skada gäller följande.

Om aktsamhetskrav eller annan föreskrift i villkoren som är till för att förhindra eller begränsa skada åsidosätts kan ersättningen sättas ned utöver eventuell självrisk. Hänsyn tas till den betydelse förfarandet haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

Vid allvarlig försumlighet kan du till och med bli helt utan ersättning.

Avdraget kan minskas eller helt falla bort om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

Vid åsidosättande av föreskrifter i Allmänna bestämmelser om Räddningsåtgärder 9B och Reglering av skada 9Ca – 9Cc gäller följande.

Om du åsidosätter räddningsplikten uppsåtligt, blir det aktuellt att sätta ned ersättningen. Detsamma gäller om du bryter mot räddningsplikten genom grov vårdslöshet eller annars förstår att det finns en betydande risk för att skadan ska inträffa om räddningsplikten åsidosätts.

Avdrag görs med 25 % av ersättningen utöver eventuell självrisk, lägst 1 000 kr. Avdraget kan höjas i allvarigare fall. Avdraget kan minskas om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

Om du åsidosatt föreskrifterna i 9Ca – 9Cc rörande reglering av skada kan ersättningen sättas ned för det fall försummelsen lett till skada för försäkringsbolaget. Nedsättning sker efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna

9Dd *Framkallande av försäkringsfall*

Har du framkallat försäkringsfall med uppsåt lämnas ingen ersättning såvitt gäller dig.

Har du framkallat eller förvärrat försäkringsfall genom grov vårdslöshet lämnas ersättning, såvitt gäller dig, endast i den mån det finns synnerliga skäl.

Har du åsidosatt i villkoren angivna föreskrifter kan ersättningen sättas ned på sätt som anges i det villkorsavsnitt där föreskriften finns.

Med dig jämföras

- annan som har handlat med ditt samtycke
- den som beträffande försäkrad egendom har en väsentlig ekonomisk gemenskap med dig, om inte särskilda skäl talar mot detta

- den som i ditt ställe eller tillsammans med dig har haft tillsyn över försäkrad egendom.

9E Regler i särskilda fall

9Ea *Annat avtal, garanti eller försäkring*

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om du kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

9Eb *Krigsskador*

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Om du är på resa utanför Sverige tillämpar vi undantaget för krigsskador bara om du rest till en plats där oroligheterna pågick eller om du tar del i oroligheterna eller tar befattning med dem som rapportör eller dylikt. I sådana fall där vi inte tillämpar undantaget ersätter vi merkostnad för hemresa som inte kan betalas enligt Resegarantilagen. Vi ersätter då också resgods som du förlorar på grund av oroligheterna.

9Ec *Atomskador*

Försäkringen gäller inte för skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet, om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

9Ed *Dammgenombrott*

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med genombrott av vattendamm.

9Ee *Terroristhandling*

Försäkringen gäller inte för skada genom spridning av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terroristhandling.

Med terroristhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd
- att allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

9Ef *Force majeure*

Försäkringen gäller inte för förlust som uppstår om skadeutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

9Eg *Dubbelförsäkring*

Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än som sammanlagt svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan, fördelas ansvaret mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

9Eh *Om det blir tvist*

Vid tvist om värdet av skadad egendom ska på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara utsedd av svensk handelskammare om parterna inte enats om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Han ska lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd.

Av ersättningen till värderingsmannen ska den försäkrade betala 500 kr, samt 10 % av överskjutande belopp, dock sammanlagt högst 50 % av värderingsmannens ersättning. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som vi erbjudit, betalar vi dock hela kostnaden.

9Ei *Återkrav*

I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada, övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

9Ej *Svensk lag*

Svensk lag tillämpas på det mellan dig och oss träffade avtalet.

9Ek *Personuppgiftslagen*

De personuppgifter om dig som vi behandlar är nödvändiga för att vi ska kunna administrera försäkringen och fullgöra våra avtalsförpliktelser, samt för att kunna fullgöra förpliktelser enligt lag. Uppgifterna kommer normalt från dig eller från annat bolag som vi samverkar med.

Personuppgifterna utgör vidare underlag för bland annat marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling, statistik och riskhantering, marknadsföring och vår service i övrigt.

Personuppgifterna kan för angivna ändamål komma att lämnas ut till andra bolag som vi samverkar med, eller till myndighet som begärt uppgift.

Enligt personuppgiftslagen har du rätt att få information om vilka personuppgifter om dig som vi behandlar. Sådan begäran ska vara skriftlig och ställas till "Pul-ansvarig" på bolagets adress. Begäran om rättelse av personuppgift kan göras till samma adress.

10 Om du är missnöjd med skaderegleringen

Omprövning inom Gjensidige

Från och med den 31 januari 2014 har Gjensidige tagit över försäkringsgivaransvaret för denna försäkring.

På Gjensidige vill vi ge dig en personlig service och en snabb skadereglering. Om du inte är nöjd med vår skadereglering vill vi att du kontaktar oss för att få råd om hur du kan få ärendet omprövat. Tala med skaderegleraren igen. Det kanske har uppstått ett missförstånd eller det kanske har framkommit nya omständigheter, som kan påverka vår bedömning.

Du har även möjlighet att få din sak prövad av Klagomålsansvarig på Gjensidige. Om du får ditt ärende prövat av klagomålsansvarig skriver du ett brev där du beskriver ditt ärende och skickar det till: Gjensidige Forsikring ASA Norge, svensk filial, Klagomålsansvarig, Box 3031, 103 61 Stockholm.

Mail: kundombudsman@gjensidige.se

Omprövning utanför Gjensidige

Om du har fått ditt ärende omprövat och ändå inte är nöjd har du även möjlighet att vända dig till nedanstående:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm, Telefon: 08-508 860 00. www.arn.se
ARN prövar klagomål från privatpersoner, dock inte vållande frågor i trafikolyckor. Prövningen är kostnadsfri.

Trafikskadenämnden

Adress: Box 24048, 104 50 STOCKHOLM, Besöksadress: Karlavägen 108, Telefon: 08-522 787 00. www.trafikskadenamnden.se
Nämnden prövar frågor som gäller trafikskadeersättningar för personskada. Nämnden handlägger huvudsakligen frågor om ersättning vid invaliditet och dödsfall. Trafikskadenämnden är inrättad av försäkringsbolagen efter direktiv av regeringen. Nämnden ska verka för att enhetlig och skälig ersättning lämnas vid personskada inom trafikförsäkring.

Allmän domstol

Du kan även vända dig till allmän domstol för att få ditt ärende prövat. Kostnader i samband med domstolsprövningen kan du i flera fall få hjälp med genom rättsskyddet i din försäkring. Detta gäller även vid tvist med Gjensidige. www.domstol.se

Du kan även få vägledning via

Konsumenternas Försäkringsbyrå, Adress: Box 24215, 104 51 STOCKHOLM, Besöksadress: Karlavägen 108. Telefon: 08-22 58 00, Fax: 08-24 88 91. www.konsumenternas.se

Byrån drivs gemensamt av försäkringsbolagen, Finansinspektionen och Konsumentverket. Byrån har till uppgift att kostnadsfritt ge råd och hjälp till privatpersoner (konsumenter) i olika försäkringsärenden.

Du kan även få råd via konsumentvägledningen i din hemkommun.

11 Om du ångrar dig

Detta avsnitt gäller bara dig som konsument (privatperson) och som tecknar försäkring på distans. Distansavtal är ett avtal som träffas på distans och där kommunikationen uteslutande sker på distans, exempelvis via telefon eller Internet. Om du tecknar försäkring genom ett distansavtal har du rätt att ångra köpet inom fjorton (14) dagar från det att avtalet ingås. Om du vill använda din ångerrätt måste du meddela detta muntligen tel 077-440 60 61 eller skriftligen till M Försäkring, Box 23, 840 70 Hammarstrand. Om du väljer att använda din ångerrätt har bolaget rätt att kräva premie motsvarande den tid som försäkringen varit gällande.

Du saknar ångerrätt om distansavtalet avser en försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre. Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på din begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt distansavtalet.